

55^e Jaargang

Donderdag 23 april 2020

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

“Maar nu...”,

Lukas 22:36a

De Heere Jezus zit met Zijn discipelen aan de paasmaaltijd. Het zijn de laatste uren voor Zijn bitter lijden en sterven. Er worden nog vele dingen gezegd. De Heere kijkt die avond met Zijn discipelen terug en daarna vooruit. Eerst terug.

Hij herinnert aan de uitzending van de Zijnen. Toen sprak Hij: “Neemt niets mede tot de weg, noch een staf, noch male (reistas), noch brood, noch geld; noch iemand van u zal twee rokken hebben”, Lukas 9:3. Juist wat men nodig achtte voor een dergelijke onderneming moesten zij thuis laten, slechts gehoorzaam aan de opdracht om het Koninkrijk Gods te prediken.

Lukas 10 vermeldt dat zij met blijdschap terugkeerden. Zelfs duivelen hadden zij kunnen uitwerpen. Jezus reageerde daarop ook met vreugde en vermeldde van de ondergang en val van satan, wiens werken Hij zou verbreken: “Ik zag de satan als een bliksem uit de hemel vallen”, Lukas 10:18.

Het was een goede en rijk gezegende tijd. De Heere had ook in hun persoonlijke behoeften rijk voorzien. Want een discipel heeft met een rijke Meester van doen! Hier ligt troost voor zendingswerkers, evangelisten, predikers en allen die arbeiden in Gods Koninkrijk. Het is niet gemakkelijk geweest voor het vlees. Ze zouden liever met een zak brood en een zak geld op stap gegaan zijn. Zo zit een mens in elkaar. Vertrouwen op Gods leiding en zorg is iets wat God Zelf mij moet leren.

In de nacht van het verraad komt Jezus op deze blijde dagen terug. “Als Ik u uitzond zonder buidel en male en schoenen, heeft u ook iets ontbroken?” En de discipelen konden eenparig antwoorden: Niets! Het heeft ons aan niets ontbroken. Zo doet de Heere de Zijnen menigmaal achterom zien. Gedenk aan hetgeen Hij heeft verricht. Hij blijft Dezelfde!

Maar dan komt er ook een blik vooruit. Maar nu, zo vervolgt dan Jezus. Hij kondigt andere tijden aan. Hij blijft wel Dezelfde, maar de tijden veranderen wel. Reken nu op strijd, tegenstand en vijandschap. Zinnebeeldig spreekt Hij van een zwaard. Ze moeten zich aangorden tot de strijd. Voorbereid zijn op lijden en strijden. Er zou een tijd komen van waken en bidden. In hun onkunde vatten de discipelen het niet zinnebeeldig op, zoals bedoeld, maar letterlijk. Ze tonen de Heere Jezus twee zwaarden. Het is genoeg, zei Jezus daarop. Daar ga Ik nu niet verder op in, bedoelt Hij. Later zult u wel begrijpen wat Ik bedoel.

Maar nu! De macht en de ure der duisternis zou aanbreken in het leven van Christus en daarom ook in het leven der Zijnen. Christus zou met misdadigers gelijk gesteld worden! En zo kan het ook de vervolgte en verdrukte kerk overkomen dat zij gevangen ge-

nomen en zelfs gedood worden, alsof zij misdadigers waren. Maar zoals Christus straks zou overwinnen, zo zou ook de strijd voor de discipelen een voor satan reeds verloren strijd zijn en zou Christus bewijzen dat Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

De Kerk zal de voetstappen van Christus drukken. De arbeid in Gods Koninkrijk zal doorgaan tot de jongste dag, maar er zou tegenstand zijn van vijanden, valse godsdiensten, zorgeloosheid en grote verleidingen. En de Zijnen zouden ondervinden: Zij hebben Mij gehaat, zij zullen ook u haten. Maar op de dag van Zijn wederkomst zal blijken dat Gods vijanden misdadigers zijn en als zodanig geoordeeld zullen worden. En de Heere zal de Zijnen Zijn vrienden noemen!

Zo gaat het ook in geestelijk opzicht in het leven des geloofs. Hoe heerlijk schijnt de zon als het morgenlicht van Gods genade opgaat in het hart. Hoe heerlijk is de tijd van de eerste liefde. Maar weldra blijkt dat Gods kind in de strijd terecht komt en dat er een driehoofdige vijand is, die het dan wel verloren heeft van Christus, maar die zich juist daarom nog duchtig roert in het leven van de Zijnen. Maar nu, zo spreekt Christus Zijn Kerk toe. Gij zult wel ingaan, ingaan in het Koninkrijk, maar wel door vele verdrukkingen heen.

Let op: de Heere wil niet bang maken. Maar Hij wil Zijn Kerk van alle tijden en alle plaatsen wel voorbeelden op de realiteit van wereld en de tijd waarin wij leven. Wie op de sympathie van de wereld uit is moet de Heere verloochenen.

Maar ook in het donkerste uur zal het de Zijnen aan niets ontbreken. De Heere zal hen niet begeven en niet verlaten en in de grootste beproevingen zal Hij hen van vrede en troost spreken. Wat van Christus voorzegd is, Zijn lijden en opstanding, zal ook aan de Kerk vervuld worden: na hun lijden en strijd de eeuwige overwinning! Door een nacht hoe zwart, hoe dicht, voert Hij hen naar 't eeuwige licht. Dat is de prediking van Pasen. De opstanding van Christus garandeert allen die in en van Hem zijn eeuwig leven.

Maar nu... nu is het de tijd van kruis dragen, zelfverloochening, trouw blijven tot het einde. En dat alles in de kracht van Hem Die dood en graf achter Zich liet en daarmee een eeuwige overwinning garandeert voor allen die tot Hem de toevlucht nemen. En in de geest vertoevend bij het geopende graf mag de Kerk het zingen: Wij steken het hoofd omhoog en zullen de eerkroon dragen, door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen. Want God is ons ten Schild in het strijdperk van dit leven. En Koning Jezus is van Israels God gegeven!

Ds. K. Hoefnagel

Amsterdam Pride

Als je in het buitenland vertelt dat je uit Nederland komt, dan zeggen veel mensen: 'Amsterdam!' En als ze er geweest zijn dan lachen ze: 'De Wallen!' Amsterdam heeft voor veel mensen de klank van: daar kan alles. Als christen schaam ik mij altijd een beetje als buitenlanders zo over onze hoofdstad praten, want je wordt er toch mee vereenzelvigd. Amsterdam loopt voorop in de wereld als het gaat om allerlei zonden. Denk maar aan de raamprostitutie op de Wallen, of de coffeeshops waar je softdrugs kan kopen. Of – waar Amsterdam vooral bekend om staat: de Gay Pride. Al in 1969 was er een homodemonstratie en in 1977 werd de eerste optocht door de stad gehouden. In 2018 werd de Amsterdam Pride verkozen tot beste publieksevenement van Nederland. Het woord 'pride' betekent: trots. Maar als christenen zijn we hier niet bepaald trots op.

Jona wordt naar Ninevé gezonden. Dat was de hoofdstad van het Assyrische rijk. Ninevé was een hele oude stad. Hij wordt al genoemd in Genesis 10:11. Op het moment dat Jona er naar toe gaat, is die stad al duizend jaar oud. Dat is ruim tweehonderd jaar ouder dan Amsterdam nu is! Ninevé was een grote stad, zo lezen we. In Jona 3 wordt gezegd dat er drie dagreizen voor nodig waren om door de stad heen te komen. Drie volle dagen duurde het voor je de stad door was. Er woonden heel veel inwoners. In hoofdstuk 4 lezen we dat er alleen al 120.000 kinderen waren. Een rekensom leert dat er dan tussen de 1 en 2 miljoen inwoners waren. Net zoveel als in de gemeente Amsterdam. Om Ninevé heen stonden geweldige muren. Archeologen hebben berekend dat de muur meer dan 30 meter hoog was. Dat is even hoog als het Paleis op de Dam. De muren in Ninevé waren zo breed dat er 3 wagens naast elkaar konden rijden. En op die muren stonden in totaal 1500 torens. Zonder twijfel, Ninevé was een grote stad.

Ninevé was ook groot in die zin, dat het in de wereld veel invloed had.

Het was de hoofdstad van het Assyrische wereldrijk en de besluiten die daar vielen, hadden invloed in de hele wereld. Het was het Washington van vandaag. Amsterdam is wat dat betreft geen wereldstad. Politiek heeft het geen invloed. Maar wel wat de ethiek betreft. En dan vooral in negatieve zin. Amsterdam – als hoofdstad synoniem voor ons land – loopt voorop in heel wat thema's die lijnrecht tegen de Bijbel ingaan. Nederland was het eerste land ter wereld waar abortus en euthanasie gelegaliseerd werd. Nederland was ook het eerste land ter wereld waar het homohuwelijk mogelijk werd gemaakt. En vele landen volgden Nederland in dat spoor. Amsterdam is inderdaad een 'grote' stad. Ook wat de zonde betreft. In vers 2 staat dat de boosheid van Ninevé opgeklommen was voor Gods aangezicht. Hij heeft gezien wat er in Ninevé gebeurde. Hij ziet ook wat er in Amsterdam gebeurt. En op Urk. Zijn ogen doorlopen de ganse aarde (2 Kronieken 16:9), de hele wereldstad.

Want onze wereld is eigenlijk één grote stad. Door het World Wide Web weten we wat er op dit moment in de wereld gebeurt. En binnen 24 uur kunnen we per vliegtuig aan de andere kant van de wereld zijn. Er zijn geen grenzen en afstanden meer.

De wereldstad is vol van goddeloosheid en zedeloosheid. Net als toen in Ninevé. Wij leven in een wereld die in het boze ligt. De wereld is totaal van God los. Je kunt het zo erg niet bedenken, of het komt voor. Geweld, zedeloosheid, goddeloosheid. Dat is de wereld waarin wij leven.

Ik moet het nog anders zeggen. Zo'n wereld leeft ook in ons. Heb jij weleens over de muur van dat goddeloze Ninevé gekeken? Heb je weleens een blik geslagen in die grote stad Mensenziel? Een beeld dat John Bunyan gebruikt in de Heilige Oorlog. De stad Mensenziel, dat is ons verdorven hart. Wat leeft er in die stad Mensenziel? De Heere Jezus zegt: *boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen* (Mattheüs 15:19).

Jonge mensen, Ninevé is geen verleden tijd. De wereld is één groot Ninevé. Jouw en mijn hart; het is één groot Ninevé. Gods kinderen leren dat inleven. En het moet ook altijd weer gepredikt worden. Tot ontdekking van onbekeerde zondaren. Maar ook tot troost van bekeerde zondaren, die steeds weer moeten inleven hoe het er vanbinnen uitziet.

*Jona 1:2
Maak u op, ga
naar de grote stad
Ninevé*

Paulus leefde met zijn lastbrief. Wat de Koning van de Kerk tot Ananias gesproken heeft is Paulus niet onbekend gebleven. Paulus werd gedreven om tot mensen, tot Joden en heidenen, te gaan. Heel wat kilometers heeft Paulus gelopen. De zeereis bleef hem niet onbekend. Er was tegenwerking in woord en daad. Tijden bracht Paulus door in een gevangenis. Maar het werk in Gods Koninkrijk en voor Gods Koninkrijk werd niet gestaakt. De liefde tot Christus en Zijn Kerk en tot zondaren drong hem. Paulus wilde een navolger van Jezus Christus zijn. Hij wilde een middel in 's Heeren hand zijn. Paulus wist dat de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was (Lukas 19:10). Iets van het levensprogramma van Paulus lezen we in Hand. 19:21. Na intensief en niet zonder zegen in Efeze gewerkt te hebben nam Paulus voor in de geest na door Macedonië en Achaje gereisd te hebben naar Jeruzalem te reizen. Na in Jeruzalem geweest te zijn, moet ik ook Rome zien. Rome, de stad in het grote wereldrijk. In de tijd van het Nieuwe Testament was Rome door verschillende oorlogen opgeklommen tot een wereldmacht. De stad Rome was een koningsstad een keizersstad. Het was de residentiestad. Rome was het domein van de keizer geworden. De keizer werd gezien en erkend en aanbeden als godenzoon. Laten we over Lukas 2:1 niet heenlezen. Het heeft ons in verband met wat we verder lezen en weten veel te zeggen. Augustus was een ere naam. De keizer werd gezien en erkend als de Verhevene. De naam en aanbidding had hij verdiend. Het ging nog verder dan

Paulus naar Rome

deze ere naam. De keizer werd ook genoemd Heiland, Soter, Redder der wereld, Vader des vaderlands, Vredevorst. De tempel van Janus was tijdens de regeringsperiode van Augustus gesloten. Dit was een bewijs dat er vrede was. De grootheid, de roem van de stad en de keizer, trok velen. De naamgeving Augustus is er het bewijs van. Maar let op, Paulus hoorde in de nacht de stem van zijn Zender in de gevangenis te Jeruzalem. De almachtige, alomtegenwoordige Jezus Christus komt overall. Waar Hij wil, waar Hij moet zijn, komt Hij. Weten we ervan? Tot Paulus werd gesproken: Heb goede moed Paulus, want gelijk jij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt, also moet jij ook te Rome getuigen, Hand. 23:11. Later spreekt de Heere in de kritieke stormnacht: Vrees niet Paulus, jij moet voor de keizer gesteld worden. Het beroep dat Paulus zelf op de keizer deed, staat daar niet buiten. De weg naar Rome werd een weg van belevenissen, van ondervindingen en zeker niet zonder vrees. Maar de Heere liet merken dat Hij van Paulus af wist. Er waren hartversterkende momenten. Mijlpalen. Daartoe behoorde de ontmoeting te Appiasmarkt met de broeders uit Rome. Paulus dankte God voor de ontmoeting en greep moed, Hand. 28:15. Calvin schrijft: God heeft door de komst van de broeders het hart van Paulus verkwikt opdat hij zich te ijveriger zou haasten tot de verdediging van het Evangelie. De ijver en vrome bezorgdheid der broeders en hun meelevendheid heeft Paulus gestrekt. In hun plichtsbetrachting hebben de broeders getuigenis afgelegd van hun liefde tot Christus. En het was voor Paulus een nieuwe versterking van zijn ijver. En hij bemerkte dat zijn volharding vrucht gedragen had. Want hoewel hij met een onverwinnbare kracht begiftigd was, zodat hij allerm minst van menselijke hulp afhankelijk was, heeft God toch, daar Hij de Zijnen op menselijke wijze pleegt te sterken, hem op deze wijze nieuwe kracht

ingestort. Daar hij later in de kerker verlaten was, gelijk hij zich in één van zijn brieven beklaagt, is hij daarom toch niet moedeloos geworden, maar heeft hij onder de vanen van Christus niet minder dapper en onbevreesd gestreden, dan indien hij een grote menigte van hulptroepen ten strijde geleid had. Maar ook in die dagen was hem de herinnering van deze ontmoeting tot versterking, daar hij bedacht, dat er te Rome vele vrome broeders waren, maar die zwak waren en tot wier vertroosting hij gezonden was. Voor het tegenwoordige moeten wij ons dus waarlijk niet verwonderen dat Paulus op het gezicht van de broeders moed heeft gegrepen omdat hij de hoop had dat de belijdenis van het Evangelie niet geringe vruchten zou dragen. Want zo dikwijls God Zijn dienaren enige vrucht op hun werk laat zien, wekt Hij hen als met prikkels op dat zij gemoedigd in hun arbeid voortvaren. Op weg naar Rome wordt Paulus versterkt in de wetenschap dat hij van Godswege naar Rome moet. Het verlangen naar Rome leefde bij Paulus al een aantal jaren. Paulus had gehoord van een gemeente van Christus te Rome. Men denkt dat die gemeente te Rome ontstaan is door de vestiging van christenen in Rome. Samen vormde men de Christelijke kerk. Paulus leerde leden van de gemeente kennen. Een hele lijst van namen lezen we in Romeinen 16. Het horen van het geestelijk leven in Rome deed Paulus uitzien naar het contact met de christenen. In zijn brief aan de gemeente te Rome geschreven op de derde zendingsreis te Korinthe, laat op de eerste bladzijde al horen hoe de gezindheid van Paulus was en waar hij naar uitzag. Laat het ons gebed zijn: Heere, geef dat de levensgezindheid van Paulus ons beheerse.

ds. M. C. Tanis

Het Hoge priesterlijk gebed

Achtergrond

De komende tijd zullen we stilstaan bij de verklaring van Luther van het Hoge priesterlijk gebed. Luther heeft erover gepreekt. Wanneer Johannes Bugenhagen, de stadspredikant te Wittenberg elders werkzaam was, nam Luther de predikdiensten voor hem waar. Dit was onder meer het geval in 1528 en 1529. Het was de gewoonte op de zaterdagavonden het evangelie naar de beschrijving van Johannes te behandelen. Zo preekte Luther over de hoofdstukken 16 tot en met 20. Dus ook over hoofdstuk 17. Op 6 juni 1528 is Luther begonnen met Johannes 16 en op 19 juni 1529 eindigde hij met Joh. 20:18. Luther zelf had het te druk om de preken persklaar te maken. Zijn vriend en medewerker Caspar Cruciger heeft dit voor hem gedaan. Hij vormde de preken om tot een doorlopende verklaring van Johannes 17. Zodoende lijkt het meer op een commentaar dan op een prekenboek. Tekst voor tekst wordt Johannes 17 uitgelegd. Een Lutherkenner uit de 19e eeuw (Julius Köstlin) zei dat wie Luthers manier van preken wil leren kennen vooral zijn preken over het evangelie van Johannes moet bestuderen.

Voorrede

In de voorrede staat dat het de wens en begeerte van Luther was dat de preken over Johannes 17 zouden worden uitgegeven. Luther wilde dat andere christenen van deze preken profijt zouden hebben. “Ik weet dat deze bete broods en deze dronk koud water voor ware christenen, die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, verkwikkend en van nut zullen kunnen zijn. Zij, deze christenen, zijn het die wij voor ogen hebben. De zatte, dolle heiligen, die verzadigd zijn, zullen het wel zonder onze hulp en dienst kunnen stellen; zij hebben aan zichzelf genoeg. Het is mijn hoop dat zij van deze preken geen ander profijt zullen hebben dan dat zij daarin nieuwe stof vinden om zich dik te maken en ons te lasteren. Intussen, beveel ik deze preken en ook mijzelf gaarne aan in de voorbede van alle ware christenen. Moge de genade Gods met ons allen zijn. Amen.”

En Hij hief zijn ogen op naar de hemel

We lezen in Johannes 17:1a ‘Dit heeft Jezus gesproken, en Hij hief Zijn ogen op naar de hemel.’ In Johannes 17 spreekt Christus tot Zijn Vader. Johannes 17 geeft weer wat Christus in het bijzijn van Zijn discipelen tot Zijn Vader heeft gezegd. Christus gebruikte geen ijdel verhaal van woorden. De les voor ons is: “Houd geen ijdel verhaal van woorden, want een eenvoudig gebed is het beste! Daarom zal niemand zich mogen stoten aan de eenvoud van Christus’ gebed. Het bevat geen omhaal van woorden. En laat toch niemand denken dat hijzelf veel beter bidden kan.” De gebedshouding van Christus wordt

in de tekst weergegeven: Bij het bidden hief Christus Zijn ogen op naar de hemel. Luther zegt terecht dat andere houdingen ook in de Schrift voorkomen. Luther zegt verder: “Evenmin mag men het verkeerd noemen als iemand alleen maar met zijn hart bidt, bijvoorbeeld wanneer hij op bed ligt, of wanneer hij op het korenveld bezig is garven te binden.” Luther is eerlijk als hij zegt dat je gemakkelijk afleidende gedachten kunt hebben tijdens het bidden. Hij noemt een voorbeeld. Aan iemand werd gevraagd het ‘Onze Vader’ te bidden zonder afleidende gedachten. Als dat zou lukken zou hij een hengst krijgen. Na de eerste twee woorden dacht die persoon eraan of die hengst ook een zadel zou hebben. Het ging dus al direct mis. Luther kon daar niet boven staan. Hij kende zijn eigen zwakheid. Hij was al blij als afleidende gedachten snel zouden verdwijnen. Het komt aan op eerbied en bidden met het hart.

Verheerlijken

In vers 1b staat ‘Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkje.’ Christus vraagt om verheerlijkt te worden door de Vader opdat Hij de Vader zou verheerlijken. “‘Verheerlijken’ betekent hier grootmaken, verheffen, zodat de hele wereld ervan gaat zingen, en erover gaat spreken.” Christus zal lijden en een schandelijke dood sterven terwijl heel de wereld Hem lof en eer had moeten toebrengen. Hij zou met smaad en schande overladen worden. Maar Hij bidt om verheerlijking door Zijn Vader door Hem te verlossen uit de muil van de duivel en de dood. De Vader heeft Hem daarna verheerlijkt door Hem op te wekken uit de doden, de duivel onder Zijn voeten te leggen en Hem alle macht te geven in hemel en op aarde. Wat op de Paasdag is geschied, wordt wereldwijd verkondigd. ‘Opdat ook Uw Zoon U verheerlijkje.’ Christus belijdt de Zoon van God te zijn. De Vader wordt verheerlijkt als gepredikt wordt dat de Vader Zijn eniggeboren Zoon naar deze wereld heeft gezonden. De Vader verheerlijken wil zeggen: “Hem recht kennen, weten Wie Hij is, Zijn wil en welbehagen kennen, weten hoe onze zaak er bij Hem voorstaat.” God heeft Zich in en door Christus geopenbaard. “Alleen in en door Hem kan men Gods hart en wil leren kennen.”

Ds. A. van Heteren

KERK EN WERELD

Een lezeres vroeg mij of de kerk niet juist nu in deze crisistijden een boodschap had voor de wereld. Moet er niet een krachtig appel uitgaan en een heenwijzen naar de enige redding die er ook in deze dagen is voor alle mensen?

Deze vraag houdt je altijd wel van tijd tot tijd bezig. We worstelen met de vraag hoe we de mens van deze tijd zonder God kunnen bereiken. Het is immers duidelijk dat juist nu die moderne mens in een situatie verkeert, waarin hij weer opnieuw zou kunnen nadenken over de kracht van het Woord van God.

De klacht klonk ook door dat we als kerken zo weinig getuigend zijn. Ik heb daar ook nu weer over nagedacht. We hebben allen persoonlijk die roeping om onze medemens aan te spreken. Er zijn mensen die dat op een natuurlijke wijze doen. In een simpel gesprek met de buurman. We weten ook dat het niet zo makkelijk is. Je wilt niet belerend en hoogmoedig overkomen. Het is een oefening die telkens weer gedaan moet worden. Dat is dus voor ons allen de eerste plicht. U kent het gedicht: Mijn rechterbuurman is vannacht gestorven....

Verder wijs ik op het volgende: er worden zeker wel pogingen ondernomen om de wereld te bereiken. U kunt zich herinneren dat ik zelf een open brief ooit schreef aan de minister-president. Ook gepubliceerd in ons blad. Van meer belang vind ik de Nashville verklaring. Zeer nodig en gepast dat we als kerken daarin Gods goede inzettingen hebben aangedragen. U kent het effect. Het goede gevolg is dat er aandacht kwam voor de waarden van het leven, voor huwelijk en gezin, ook voor Gods Woord. Nederland weet nu echt dat er mensen zijn die vanuit Gods Woord denken en dat er een God gediend wordt, Die leven en geluk kan meedelen. Er was moed voor nodig, maar ik geloof dat onze samenleving daardoor breed is bewerkt met het Evangelie, ook al roept dat verzet op. Maar de sfeer is verbeterd. Ds. Kort schreef een brief aan het gemeentebestuur, naar ik vernomen heb, vriendelijk en welwillend, maar er volgde een aanklacht.

Het krachtigst klinkt de stem van het Evangelie door in de Tweede Kamer. Hoe belangrijk is het dat daar mannen zijn die zich het Evangelie niet schamen. Niet alleen daar klinkt hun stem, maar via de media bereiken hun woorden ook de massa. Ik ben hen daar dankbaar voor. Het is de stem van de christelijke politiek.

Maar wat doet de Kerk?

Toch meer dan we denken? Ik noem enkele zaken. Elke gemeente bijna heeft wel een website. Mensen doen allerlei pogingen om een getuigenis te geven. Bijvoorbeeld onder de kop: wat wij geloven. Ik heb veel waardering voor dat legertje mensen die inzichten hebben om een goede website op te stellen. Zij werken op de achtergrond en vragen geen aandacht. Laten we hun werk waarderen. Op deze manier geeft de Kerk wel een getuigenis.

Ik weet niet aan welke manier van getuigenis de schrijfster zelf denkt. Via de krant zou het kunnen? Of

langs de weg van een demonstratie? Trouwens, ook die manier wordt bewandeld. Denk aan de mars voor het leven. Een heel duidelijke vorm van getuigen voor het echte Leven, dat uit God is.

Vroeger werden straatpredikingen gehouden. Een podium in een straat en er werd een toespraak gehouden. Ik heb het zelf ook nog wel gedaan. We doen dat nu niet meer. Wat wel terecht gedaan wordt is het folderen rond allerlei bijzondere bijeenkomsten en dagen. Dat doet bijna elke gemeente. Dus er gebeurt toch nog wel eens iets. Maar het voornaamste: zelf een lichtende ster te zijn die schijnt temidden van een krom en verdraaid geslacht. Hoe gaat dat dan in zijn werk? Moet de Kerk de barricaden op? Ik heb daarover een misschien wel afwijkende mening. De Kerk moet niet opvallend aan de weg timmeren. Er zijn tegenwoordig veel gemeenten die er willen zijn voor de wereld. Dat is een heel goed idee. Het loopt uit op bijvoorbeeld maaltijden, sociaal werk voor de buurt, enz. Dat is op zich wel goed, maar noem het geen gemeente. De echte Bijbelse gemeente heeft daar nauwelijks iets mee te maken. De gemeente is er voor de Naam en de eer des Heeren. Inzake de zaligheid mag men "egoïstisch" denken. Werkt úw zaligheid met vrez en beven. Als dat mag gebeuren, als we de zaligheid hebben gevonden, gaat dat in de wereld opvallen. In Antiochië werden de mensen voor het eerst christenen genoemd. Dat was heus niet alleen omdat ze naar de kerk gingen. In mijn vorige gemeente Utrecht deed men veel voor de buurt. Een wekelijks spreekuur was er voor mensen met problemen. Dat ging op een natuurlijke manier. Als de kerk aan ging, stonden soms de mensen bij mooi weer op de gaanderij om dat wonderlijke volkje met rokjes en hoedjes te bekijken. Maar in de stad mag dat, daar mag je "anders" zijn. De kerk toen stond in de donkerste wijk van de stad. Het gebeurde dat nonnetjes uit de buurt de kerk bezochten. Of die mevrouw in de rolstoel, waar achterop geschreven stond: Feijenoord kan alles! Maar er ging ook veel mis. Het is niet eenvoudig om mensen met drankproblemen en psychische noden te begeleiden. Mijn eigen visie: Leef gewoon uw leven, als christen, in de buurt, in de super, op zondag en alle dagen. Praat ook niet te veel, maar leef het voor. Een stad op de berg. Petrus zei: Weest altijd bereid tot verantwoording aan eenieder die rekenschap vraagt van de hoop die in u is. Dus: niet de kerk gaat naar de wereld, maar de wereld komt naar de kerk. Door een christelijk gedrag dat mag opvallen. Dat is de beste manier. Niettemin val is de schrijfster bij dat de kerk soms weinig heeft te zeggen. Laten we in ieder geval worstelen op gebogen knieën voor de wereld, die in nood is.

ds. P. Roos

Kenmerkenprediking (2)

Waar hebben we het over als het gaat om de *kenmerken*? Laten we ons daar allereerst maar op richten. Over de prediking van die kenmerken komen we Deo volente daarna nog wel te schrijven. *Kenmerken* – komen we dat woord in de Bijbel tegen? Nee, in letterlijke zin niet. Althans niet in de onder ons gebruikelijke vertalingen. In de belijdenisgeschriften dan? Ook hier is het antwoord: wie naar dit woord op zoek gaat, zal het ook in de formulieren van enigheid niet ontdekken. En toch ook weer wel. De zaak zelf namelijk terdege. Voorheen gebruikte men voor het woord *kenmerk* ook wel: *merkteken*. En ziedaar: op dat woord stuiten we wel als we de belijdenisgeschriften doorlezen. In artikel 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis worden de merktekenen van de ware kerk opgesomd. U kent ze misschien wel. Het zijn er volgens de belijdenis drie: de zuivere prediking van het Evangelie, de zuivere bediening van de sacramenten en of de kerkelijke tucht naar de bedoeling van Christus wordt gehanteerd. Daaraan kent men de ware kerk.

Maar dat artikel gaat nog verder. Want je kunt wel behoren tot een kerk die deze kenmerken draagt, maar dan is een volgende vraag: ben je nu ook zelf een wáár, een levend lid van deze kerk? Ook op deze vraag geeft artikel 29 NGB antwoord: *“Aangaande degenen die van de kerk zijn, die kan men kennen uit de merktekenen der christenen, te weten uit het geloof, en wanneer zij, aangenomen hebbende de enige Zaligmaker Jezus Christus, de zonde vlieden en de gerechtigheid najagen, de ware God en hun naaste liefhebben (...) en hun vlees kruisigen met zijn werken.”* Daaraan zijn dus de ware christenen te kennen. Door deze dingen kenmerken ze zich. Door het ware geloof en door een leven van bekering en heiligmaking.

Als we spreken over kenmerkenprediking, dan bedoelen we daarmee: zulk een prediking van het Woord van God dat daarin deze en andere kenmerken van Gods kinderen nadrukkelijk aan de orde komen. Met welke functie? Ter toetsing, ter beproeving van zichzelf. Dus zoiets als wat we lezen in het formulier voor de bediening van het Heilig Avondmaal: *“Opdat wij tot onze troost des Heeren Avondmaal mogen houden, is ons voor alle dingen van node, ten eerste: dat wij ons tevoren recht beproeven...”*

Beproeving, toetsing vereist! Het gaat dus om de kenmerken van het leven met de Heere. Je kunt ook zeggen: de kenmerken van het werk van de Heilige Geest. Die zijn niet alleen van belang in de week van voorbereiding voor het Avondmaal, maar die moeten gedurig aanwezig zijn. Om het met de catechismus

te zeggen: met het oog op een getroost leven en een zalig sterven.

Onze belijdenisgeschriften – en in dat spoor de kerkelijke formulieren – spreken daar dus wel over. De Bijbel zelf ook? Want, hoe hoog we onze belijdenis ook hebben, het moet wel in overeenstemming zijn met het Woord van God. Spreekt de heilige Schrift ook over deze dingen? Mijn antwoord is: het Woord van God is er vol van. Laat ik vanuit het Oude Testament volstaan met slechts een enkel voorbeeld. In Jesaja 40 en volgende klinken heerlijke heilsbeloften voor het volk van God. De Heere die met Zijn oordelen was gekomen, belooft nu het volk te verlossen uit de ballingschap. In het geheel van deze toezeggingen neemt het 43^e hoofdstuk een bijzondere plaats in. De Heere maakt Zichzelf bekend als Degene die het volk verlost, *“Ik heb u bij uw naam geroepen; gij zijt Mijn. Ik ben de Heere, uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland...”* Evenals de Heere eerder bij de Sinaï deed, maakt de Heere ook nu aan het volk bekend wie Hij voor dat volk is en zal zijn. Dus: wat Hem kenmerkt ten opzichte van het volk. En welk merkteken draagt dat volk dan? Ook dat mag Jesaja zeggen: *“Dit volk hen Ik Mij geformeerd. Zij zullen Mijn lof vertellen.”* Wat het volk kenmerkt, is dat het 't maaksel van de Heere is. Zijn ontstaan heeft het aan Hem te danken. Maar ook zijn bestaan en zijn voortbestaan. Welnu, dat zal te merken zijn. Wie tot dat volk behoort, zal de lof van de Heere uitzeggen. Dat zal het volk kenmerken. Wat het Oude Testament betreft, hoef ik nu alleen nog maar te verwijzen naar het boek der Psalmen. Daar waar je Gods kinderen in het hart ziet, aldus Luther. Maar het is ook te zien en te horen. Met name in de Psalmen komen we tal van kenmerkende trekken van Gods volk tegen. Wat te denken van de dichter van Psalm 119? Hij looft de Heere in de oprechtheid van zijn hart [7]. Hij is vrolijk in de weg van Gods getuigenissen [14]. Hij is een vreemdeling op de aarde [19]. Zijn ziel kleeft enerzijds aan het stof [25], maar desondanks belijdt hij dat hij vastkleeft aan Gods getuigenissen [31]. Hij is een metgezel van allen die de Heere vrezen [63]. Zijn ziel bezwijkt van verlangen naar Gods heil [81]. Hij belijdt dat hij bij tijden dwaalt als een verloren schaap. Daarom is zijn gebed: Zoek, o Heere, Uw knecht! Bij dat alles vergeet hij Gods geboden niet [176]. Al met al: kenmerken, of niet?

Ds. J.M.J. Kieviet

Cyprianus – pastor in tijden van grote sterfte (5)

In de afgelopen periode hebben we verschillende keren geluisterd naar de boodschap van het boekje dat Cyprianus van Carthago in 252 schreef ter gelegenheid van een ernstige pestepidemie. In deze aflevering blikken we terug en proberen we tegelijk de hoofdinhoud van het boekje samen te vatten.

Beproeving

Het ging Cyprianus in zijn boekje *Over de sterfelijkheid* – dat vermoedelijk teruggaat op een preek! – vooral om vier vragen die leefden bij zijn gemeenteleden. Een van die vragen is: Waarom treft de besmettelijke pestziekte niet alleen heidenen, maar ook christenen? Hebben zij niet al genoeg te verduren gehad door de vervolgingen?

In zijn antwoord op die vraag maakt Cyprianus duidelijk, dat er uiterlijk geen verschil is tussen wat er qua rampen gebeurt in het leven van ongelovigen en ware gelovigen. In Prediker 9: 2 lezen we: *Enerlei wedervaart den rechtvaardige en den goddeloze, den goede en den reine, als den onreine; zo dien die offert, als dien die niet offert; gelijk den goede, alzo ook den zondaar; dien die zweert, gelijk als dien die den eed vreest.*

Tegelijk geldt, dat er toch een onderscheid is. Voor de ware gelovigen vormen rampen namelijk een beproeving. God loutert Zijn kinderen door het lijden en brengt Zijn eigen werk in hen naar boven. Cyprianus wijst zijn gemeenteleden in dat verband onder andere op de beproeving van Abraham, Job en Paulus.

Praktisch

Een tweede vraag die Cyprianus in zijn boekje van een antwoord voorziet, is, hoe christenen zich in de praktijk moeten gedragen in tijden van de pest. Daarover schrijft Cyprianus kort, maar heel praktisch: De epidemie van zijn dagen zal duidelijk maken ‘of de gezonden de zie-

ken bijstaan, of familieleden en bloedverwanten elkaar liefhebben in de vreze des Heeren, of de artsen hun zieken niet ontvluchten, of de hebzuchtigen hun onverzadigbare verlangen naar woeker en stelen tenminste onder de schrik voor de dood aan banden weten te leggen’.

Dan zijn er nog twee andere vragen die in *Over de sterfelijkheid* behandeld worden: De vraag hoe een christen moet omgaan met het verlies van geliefden die zelf ook gelovig waren, en de vraag hoe een christen moet omgaan met het besef dat hij zelf ook ernstig ziek kan worden en kan sterven.

Vreemdeling

In zijn beantwoording van die vragen wijst Cyprianus nadrukkelijk op het feit dat christenen vreemdelingen zijn in deze wereld. Daarbij grijpt hij terug op een Bijbelse uitdrukking. De aanduiding ‘vreemdeling’ treft men immers zowel in Oude als in Nieuwe Testament aan. Wat het Nieuwe Testament betreft, is het bijvoorbeeld zo, dat van de geadresseerden van 1 Petrus wordt gezegd dat zij ‘vreemdelingen’ zijn. Hun leven wordt aangeduid als ‘de tijd uwer inwoning’ – in het Grieks wordt daar een woord gebruikt, dat een tijdelijk verblijf in een vreemd land aanduidt (*paroikia*). En in Hebrëen 11 wordt van de aartsvaders gezegd dat zij ‘gasten en vreemdelingen op aarde’ zijn geweest.

Voor Cyprianus betekent het feit dat christenen vreemdelingen zijn in deze wereld, vooral twee dingen. Allereerst wordt ermee gezegd, dat christenen niet thuis zijn in deze wereld. Ze ervaren de vijandschap van deze wereld, in de vorm van vervolging. Bovendien zijn er de aanvallen van de duivel en is er onophoudelijk de strijd met de zonde. Zou een christen daar niet van verlost willen worden?

Vreemdeling zijn op aarde kent ook een positieve keerzijde. Het bete-

kent namelijk in de tweede plaats ook, dat het echte vaderland hierboven is. Sterven is voor Gods kind een reis naar huis, naar het hemelse vaderland, waar de hemelse heerlijkheid hem wacht. Op een van de eerste bladzijden van zijn boekje schrijft Cyprianus: *‘Het loon van het leven en de vreugde van de eeuwige zaligheid, de eindeloze blijdschap en het bezit van het paradijs, dat wij lang geleden verloren, al die dingen komen eraan, terwijl de wereld voorbijgaat. Op het aardse volgt het hemelse, op het kleine het grote, op het vergankelijke het eeuwige’.*

Kritische vragen

Welnu, deze twee gegevens, de strijd en moeite in het hiernumaals én de vreugde van het hiernamaals, stempelen Cyprianus’ antwoord op de vraag, hoe christenen moeten omgaan met verlies van hun medegelovigen en met hun eigen levenseinde. Nadrukkelijk roept de bisschop van Carthago zijn gemeenteleden op om niet bedroefd en niet bevreesd te zijn.

Intussen laten zich op dit punt wel kritische vragen stellen. Met die vragen – twee – hoop ik de volgende keer deze artikelenreeks te be-sluiten. Ik kondig ze nu vast aan. De eerste vraag: Doet Cyprianus met zijn oproep aan zijn geloofsgenoten om helemaal niet bevreesd of bedroefd te zijn, wel helemaal recht aan de Schrift? Laat de Bijbel niet zien, dat er bij een gelovige ook vrees en verdriet kan zijn – en soms ook mág zijn? En de tweede vraag: Is wat Cyprianus schrijft, niet wat te snel en te gemakkelijk gezegd, als we letten op het feit dat hij zelf in tijden van vervolging wegluchtte uit Carthago en buiten de stad onderdook?

Ds. A.J.T. Ruis

Vragen bij de doop van volwassenen (1)

Het komt in onze gemeenten wel voor dat de heilige doop bediend wordt aan een volwassene. De bediening van de doop wordt dan voorafgegaan door het doen van openbare geloofsbelijdenis. In die volgorde moet het ook. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, Markus 16:16. Nu is het nogal wat, wat er aan de persoon gevraagd wordt. Allereerst moet hij de vragen (van Voetius) beantwoorden en daarop nog eens enkele doopvragen. Welnu, over de noodzaak tot het beantwoorden van die doopvragen is er een vraag bij ons binnen gekomen.

Ik ga zo nader op de zaak in, maar ik wil voorop stellen dat de kerk het recht heeft om van de kandidaat het ware geloof te eisen. Als het goed is komt de eis van geloof en bekering iedere zondag door middel van de prediking tot ons. Dat is heel wat anders dan het wensen dat je het ware geloof zou mogen hebben. Dat gebeurt wel, zo in de trant van: Moge de Heere je nog eens bekeren jongen. De profeten deden dat niet, noch Johannes de Doper en de hoogste Profeet al helemaal niet. Die zei: Gij moet wederom geboren worden. En alleen hij die de Heere in Zijn eisen rechtvaardigt zal het gebed om geloof en bekering leren bidden.

Het volgende wat ik wil zeggen is dat de vragen die in het doopformulier voor volwassenen gesteld worden vragen zijn die om een persoonlijk antwoord vragen. Als de kandidaat voor het beantwoorden van de vragen terug deinst, is dat wel te begrijpen, maar moet hij ook eens eerlijk overwegen waarom hij die vragen niet beantwoorden kan. Is het inderdaad omdat hij niet durft te zeggen dat God hem of haar Christus persoonlijk tot een Zaligmaker geschonken heeft? Om over de vraag naar een trouwe deelname van het Heilig Avondmaal nog te zwijgen. De vragen die tot zelfonderzoek leiden mogen we niet naast ons neerleggen. Als je nu niet kunt zeggen dat je het eigendom van de Heere Jezus bent, kun je dat volgend jaar dan wel? Ik zie in de kerk zoveel mensen die jaar in jaar uit dezelfde blijven. Terwijl de Schrift ons maant ons te spoeden 'om onzes levens wil'. Het derde is de vraag naar een getrouwe Avondmaalsviering. Daar huiveren we in onze 'goeie en degelijke gereformeerde kerken' voor terug. We zien immers zoveel vanzelfsheid om ons heen in andere, onze ogen lichte gemeenten. Daar gaat iedereen aan het Avondmaal en word je vermaand als je niet gaat. Nu, wat dit laatste betreft: daar houd ik ook niet van. Het Avondmaal is slechts voor Gods kinderen en niet alle gemeenteleden behoren tot Gods volk. De gemeenten wel zo aan te spreken en te behandelen is misleiding. Maar met dat al kan er ook een vanzelfsheid zijn in het afblijven en laten we de nodiging maar al te gemakkelijk liggen. Dus, nog eens: de vraag aan de kandidaat naar het Heilig Avondmaal moet ook weer tot zelfonderzoek brengen.

Voor jong en oud, dooplid en belijdend lid komt de dringende vraag: Wat dunkt u van de Christus? Maar, ten vierde, en dan kom ik wat dichterbij de vraag van onze geachte lezer: moeten we niet een onderscheid maken tussen mensen die uit de wereld tot de kerk komen, en mensen die vanaf hun kinderjaren al naar de kerk gaan? Concreet gaat het over een geval van een meelevende en trouwe kerkganger die belijdenis wenst af te leggen, maar als kind niet door zijn ouders ten doop is gehouden, omdat die meenden dat de kinderdoop onbijbels is. Mag zo iemand niet de doop ontvangen zonder al die vragen te moeten beantwoorden? Die vragen worden toch ook niet voorgelegd aan de baby die gedoopt wordt? Het is een vraag waarover ik lang moest nadenken en nog vind ik het moeilijk daar een duidelijk antwoord op te geven. Ik stel daarom hardop maar wat tegenvragen. Waarom wil de betrokken persoon belijdenis doen en gedoopt worden? Naar die beweegredenen mag de kerk vragen, toch? Een pastoraal gesprek is nodig en wel meerder. Wat leeft er in het hart van die jongen of meisje? Zo kom je er achter of er een begeerte is in het hart leeft om bij de gemeente te behoren. Je komt er achter of er een diepere begeerte is, namelijk om een kind van. God te mogen zijn. Pastorale begeleiding van iemand die voor doop en belijdenis staat is absoluut nodig. Vragen kunnen beantwoord worden. Misverstanden of verkeerde motieven kunnen weggenomen worden. Het kleine vuurtje van een diepe begeerte om te weten of je zonden vergeven zijn kan aangewakkerd worden. Een mooie taak voor een pastor, die dit werk graag doet!

Komen er nu geen verontrustende dingen openbaar en bewijst de persoon in leer en leven dat hij oprecht is en de Heere nodig heeft in alle dingen, dan staat er kerkelijk niets in de weg om verder te gaan. Maar het mooiste is, niet als de kandidaat de kerkenraad ter verantwoording roept waarom hij of zij niet gedoopt zou kunnen worden, maar als het tot een echte begeerte komt: zie daar, water, wat verhindert mij gedoopt te worden, Hand. 8:36.

Nu is er nog wat anders. Dat is de vraag of de kerk sowieso niet de opdracht heeft om ook die bewuste kandidaat te dopen. Net zoals ouders verplicht en

vermaand worden om hun kinderen te laten dopen! Het is immers een opdracht van de Heere, 'een ordening Gods'? In het in de brief gesteld geval: heeft de kerk niet de roeping om een ongedoopt lid zo spoedig mogelijk te dopen, zeker als er ook nog eens om gevraagd wordt? Was de Heere niet toornig op Mozes toen bleek dat zijn tweede zoon niet besneden was en moest moeder Zippora toen niet in haast de besnijdenis voltrekken?

Ik zie dat mijn ruimte op is. Ik hoop de volgende keer verder te gaan dus. Denk maar rustig mee allemaal. Als ik maar geen reacties krijg van mensen die tegen de kinderdoop zijn, want die 'bezwaren' ken ik onderdehand wel. Allen sterkte in deze moeilijke tijden!

Ds. K. Hoefnagel

P E R S BERICHT

DE VLUCHTHEUVEL BIEDT OOK NU HULP

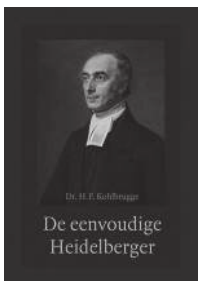
De gevolgen van het coronavirus, maar zeker ook de maatregelen om de verspreiding tegen te gaan, zijn ongekend. Dat geldt ook de psychosociale gevolgen: het verlies van bestaanszekerheid, de angst om geïnfecteerd te raken en (de vrees voor) het verlies van geliefden. Hierdoor raken mensen depressief, angstig, eenzaam en onzeker. Omdat veel mensen min of meer gedwongen binnen zitten, kunnen er ook 'ongemakkelijke thuissituaties', ontstaan. Schroom niet om in al die gevallen contact op te nemen met De Vluchtheuvel. De hulpverlening vindt in deze tijd telefonisch plaats, maar dat blijkt geen belemmering te zijn om hulp te bieden.

De Vluchtheuvel is er ook voor ambtsdragers die in deze tijd in hun pastoraat te maken krijgen met allerlei zaken waarbij advies van een professionele hulpverlener nodig is.

De Vluchtheuvel biedt hulp: 0113-213098 of via www.stichtingdevluchtheuvel.nl.

geven een citaat uit een preek over zondag 17 blz. 198: "Nu moet ik weten of mijn opstanding een zalige opstanding zal zijn. God heeft het zo verordend, dat Hij niet alleen de geest wil zalig hebben, maar dat wij geheel zullen zalig zijn met lichaam en ziel. Het sterfelijke zal louter onsterfelijkheid aandoen en het verderfelijke onverderfelijkheid. Het spreekt vanzelf dat ons lichaam verheerlijkt wordt, om gelijkvormig te zijn aan het verheerlijkte lichaam van Christus... Vanwaar weet u dat dit zo geschiedt zal? Dat weet u daaraan, dat Christus opgestaan is van de doden, daarom zult u ook eenmaal zalig uit het graf opstaan. Men moet echter met Christus verenigd zijn, anders is alle hoop vals, en de mens beeldt zich iets in, waarvan toch niets komt."

BOEKBESPREKINGEN

Dr. H.F. Kohlbrugge, De eenvoudige Heidelberg, gebonden, 573 blz., € 44,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2934 6.

In 1941 verscheen 'de eenvoudige Heidelberg' voor het eerst. Dit boek is een herziene en uitgebreide editie waarin achttien preken aan de bestaande uitgave zijn

toegevoegd. Daarmee is dit boek de meest volledige catechismusverklaring van Kohlbrugge (1803-1875). De verklaring van Kohlbrugge is niet compleet. Dat heeft te maken met het feit dat Kohlbrugge niet de gewoonte had in de tweede dienst uit de Heidelbergse Catechismus te preken. Liefhebbers van Kohlbrugge zullen deze uitgave zeker willen hebben en lezen. We

VAN STAVEREN
begrafnisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

**Mooi vakantie-appartement
in Hoog Sauerland.**
www.huizesolagratia.net

*Zo doe Hij ook aan mij.
Psalm 130: 4 (ber.)*

Na een periode van ootmoedig gedragen ziekte heeft de Heere tot Zich genomen mijn geliefde, meelevende vrouw, onze zeer lieve, zorgzame moeder, groot- en overgrootmoeder

Wilhelmina Tanis - van Gernerden

Echtgenote van Maarten Cornelis Tanis

in de leeftijd van 90 jaar.

M.C. Tanis
Nel en Arie
Bram en Caroline
Jaap en Annelies
Hans en Marga
Marius en Nel
Marianne

Sonja

Klein- en achterkleinkinderen

4 april 2020
Vlet 51a
4251 DD Werkendam

De begrafenis heeft donderdag 9 april in besloten kring plaatsgevonden op de begraafplaats te Sliedrecht.

*Wij hebben moeten afzien van de mogelijkheid tot
condoleren, maar zijn overtuigd van uw medeleven.*

Uw schriftelijke condoleance stellen wij zeer op prijs.

*'Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven'.
Psalm 43 vers 4a*

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk 'Eben-Haëzer' op Urk heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van

mevrouw Tanis - van Gernerden

echtgenote van onze geliefde oud herder en leraar ds. Tanis. We denken met dankbaarheid terug aan de periode 1953 tot en met 1958 waarin zij samen met haar man onze gemeente mocht dienen. De God aller genade sterke onze broeder Tanis, zijn kinderen en (achter)kleinkinderen.

Namens de kerkenraad,

ds. A.C. Uitslag, preses
T. Woord, scriba

Urk, 7 april 2020

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 7 mei 2020. Kopij graag binnen donderdag 23 april 2020.

Coronavirus

Nu we dit schrijven lijkt het er enigszins op dat het aantal zieken en het aantal mensen op de IC van de ziekenhuizen wat aan het afnemen is. Misschien dat de beperkende maatregelen iets versoepeld zullen worden zodat de kerkdiensten ook weer door meer mensen bijgewoond kunnen worden. Moge de Heere ook onder deze bijzondere omstandigheden voortgaan met Zijn Kerkvergaderend werk in Nederland en wereldwijd.

Overlijden Mw. Tanis

Op de hoge leeftijd van 90 jaar heeft de Heere Mw. Tanis tot Zich genomen. Ds. Tanis heeft met zijn kinderen de laatste jaren liefdevol voor zijn vrouw mogen zorgen. Zij kon daardoor thuis blijven. Mw. Tanis mocht haar man tot grote steun zijn en een bescheiden en dienende plaats innemen in de gemeenten waar ds. Tanis aan verbonden is geweest. Ds. K. Visser sprak op de dag van de begrafenis over 'Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.' Matth. 5: 3. Daarin werd haar leven getekend. Zij mocht in alle eenvoudigheid de Heere vrezen. Het zal een grote lege plaats zijn, met name voor ds. Tanis. De Heere gedenke en sterke onze oud- voorzitter met zijn kinderen en (achter) kleinkinderen.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 28,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 32,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Help de jeugd!

JONGERENCOACH

Jongeren - Jongvolwassenen

16–40 jaar

BALS COACHING

06-50406268
info@balscoaching.nl
www.balscoaching.nl
 Alphen aan den Rijn

Geef (wees)-kinderen in Malawi een toekomst!

Eenmalig doneren

Steun onze basisscholen

Voor slechts € 10,00 krijgt een weeskind een maand lang kwalitatief en reformatoisch basisonderwijs.

€ 10,- eenmalig per weeskind

Doel: € 55.000,-
28%

Periodiek doneren

Geef een scholier een kans

Geef jongeren van het platteland een toekomst en maak voortgezet onderwijs mogelijk!

€ 20,- per maand per scholier

Doel: 150 scholieren
6%

Timotheos *Meer informatie en doneren?*
www.timotheos.nl

Direct doneren: **NL57 RABO 0161 4855 02** **ANBI**

Steun het evangelisatiewerk in Gent
 en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
--	--	---------------------------------------

H. de Jongh D.D.E. Meliester M.K. Ligthart A.J. van Lieburg

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

UW ADVERTENTIE IN KLEUR?*

Neem contact op met de administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.